БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2024/69/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2023 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Ж.Назгүл Утас: 88403281 Цахим хаяг: nazgulj@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 3
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 11
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 15
4.1 Ерөнхий зүйл 15
4.2 Материаллаг байдал 16
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 16
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 16
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 16
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 17
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 17
5.1 Төлбөрийн акт .... **Error! Bookmark not defined.**
5.2 Албан шаардлага .... **Error! Bookmark not defined.**
5.3 Зөвлөмж .... **Error! Bookmark not defined.**
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ШЕЗ	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл
ТТӨХ	Тоног төхөөрөмж

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	167,247,527.98	160,111,544.98
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	-
33	АВЛАГА	-	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	102,740,049.98	120,131,549.98
354	Хангамжийн материал	34,240,051.98	51,631,551.98
35410	Бичиг хэргийн материал	91,202.00	364,702.00
35420	Аж ахуйн материал	8,843,299.98	8,993,299.98
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	-
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	-
35450	Барилгын засварын материал	-	-
35460	Хүнсний материал	-	-
35470	Бусад хангамжийн материал	25,305,550.00	42,273,550.00
35500	Биологийн хөрөнгө	-	-
35600	Мал амьтад	68,499,998.00	68,499,998.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	64,507,478.00	39,979,995.00
36100	Барааны нөөц	-	-
36200	Үрийн нөөц	-	-
36300	Тэжээлийн нөөц	64,507,478.00	39,979,995.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,249,438,270.98	2,293,309,441.52
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,249,438,270.98	2,293,309,441.52
391	Газар	-	-
392	Биет хөрөнгө	2,237,513,670.98	2,281,030,205.80
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,598,418,495.00	1,694,608,589.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(374,010,039.04)	(447,837,083.64)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	257,459,986.00	259,859,986.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(50,433,367.25)	(52,579,079.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	369,923,609.30	416,849,609.30
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(221,288,383.26)	(261,324,705.60)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	77,680,604.00	89,330,604.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(40,363,012.22)	(48,132,047.53)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	560,258,486.00	560,258,486.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(58,799,157.84)	(81,849,697.20)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	335,410,218.74	398,996,878.74
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(216,743,768.45)	(247,151,334.27)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	-	-
39217	Ном	-	-
393	Биет бус хөрөнгө	11,924,600.00	12,279,235.72
39301	Програм хангамж	5,133,400.00	6,556,639.00

39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,333,400.00)	(2,402,003.28)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	8,124,600.00	8,124,600.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	-
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,416,685,798.96	2,453,420,986.50
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	15,800,000.00	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15,800,000.00	-
413	Өглөг	15,800,000.00	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	14,600,000.00	-
4136	Бусад өглөг	1,200,000.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	-
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,200,000.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,400,885,798.96	2,453,420,986.50
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,400,885,798.96	2,453,420,986.50
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	744,160,007.00	744,160,007.00
51101	Өмч: - төрийн	744,160,007.00	744,160,007.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,544,121,440.16	1,596,656,627.70
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,312,499,838.42	1,544,121,440.16
51220	Тайлант үеийн үр дүн	231,621,601.74	52,535,187.54
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс	-	-
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	112,604,351.80	112,604,351.80
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,416,685,798.96	2,453,420,986.50

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,098,315,450.00**	**1,075,536,509.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**425,852,850.00**	**284,995,988.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	425,852,850.00	284,995,988.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	425,852,850.00	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	367,366,100.00	243,325,993.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	58,486,750.00	41,669,995.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**672,462,600.00**	**790,540,521.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	8,048,800.00	5,879,221.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,882,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,166,800.00	5,879,221.00
131106	Төсвийн урамшуулал	-	-
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	664,413,800.00	784,661,300.00

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	619,082,200.00	784,661,300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	45,331,600.00	-
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**866,693,848.26**	**1,014,667,988.38**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**866,693,848.26**	**1,014,667,988.38**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	729,335,117.26	989,547,154.97
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	360,992,800.00	519,017,705.91
210101	Үндсэн цалин	211,125,700.00	384,659,164.91
210102	Нэмэгдэл	81,089,900.00	119,237,141.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	-
210104	Урамшуулал	-	15,121,400.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	68,777,200.00	-
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	44,919,100.00	65,167,763.68
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,613,061.00	43,914,272.63
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,606,366.00	5,234,177.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,885,091.00	4,678,623.93
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	710,415.00	1,029,048.91
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,104,167.00	10,311,641.15
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	-	-
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	28,266,240.00	36,939,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	979,740.00	1,379,000.00
210302	Түлш, халаалт	26,786,500.00	35,560,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	500,000.00	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	67,166,520.00	43,063,960.00
210401	Бичиг хэрэг	4,825,500.00	3,816,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	53,089,820.00	33,165,610.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,348,300.00	2,361,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,902,900.00	327,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	3,393,450.00
2105	**Нормативт зардал**	457,000.00	430,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	-	-
210502	Хоол, хүнс	-	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	430,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,100,000.00	3,030,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	-
210602	Тавилга	-	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	71,000.00
210604	Урсгал засвар	1,100,000.00	2,959,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	7,487,200.00	8,037,200.00
210701	Гадаад албан томилолт	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	7,487,200.00	8,037,200.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	-	-
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,700,669.00	28,614,157.00

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	527,400.00	27,649,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	323,600.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	183,900.00	-
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	398,630.00	837,650.00
210807	Газрын төлбөр	7,839.00	82,407.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	94,000.00	45,100.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	217,245,588.26	285,247,368.38
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,867,780.00	74,591,979.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	400,000.00	683,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	186,977,808.26	209,971,489.38
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	137,358,731.00	25,120,833.41
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	45,331,600.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	45,331,600.00	-
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	91,957,200.00	15,523,200.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	43,897,200.00	-
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	-	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	48,060,000.00	14,809,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	714,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	69,931.00	9,597,633.41
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	69,931.00	9,597,633.41
213404	Хөрөнгийн	-	-
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**231,621,601.74**	**60,868,520.62**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	-	8,333,333.08
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	8,333,333.08
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-	(8,333,333.08)
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**231,621,601.74**	**52,535,187.54**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	672,462,600.00	790,540,521.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	672,462,600.00	790,540,521.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	8,048,800.00	5,879,221.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,882,000.00	

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,166,800.00	5,879,221.00
131106	Төсвийн урамшуулал	-	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	664,413,800.00	784,661,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	619,082,200.00	784,661,300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	45,331,600.00	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	669,168,300.00	771,690,521.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	669,168,300.00	771,690,521.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	531,809,569.00	746,569,687.59
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	360,992,800.00	519,017,705.91
210101	Үндсэн цалин	211,125,700.00	359,438,134.56
210102	Нэмэгдэл	81,089,900.00	144,458,171.35
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	
210104	Урамшуулал	-	15,121,400.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	68,777,200.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	44,919,100.00	65,167,763.68
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,363,500.00	43,728,063.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,388,900.00	5,360,000.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,711,100.00	4,287,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	677,800.00	1,072,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,777,800.00	10,719,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	28,245,000.00	36,939,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	979,740.00	1,379,000.00
210302	Түлш, халаалт	26,765,260.00	35,560,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	500,000.00	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	54,095,020.00	54,722,010.00
210401	Бичиг хэрэг	4,825,500.00	4,090,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,069,320.00	47,765,610.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,348,300.00	2,539,200.00
210404	Ном, хэвлэл	-	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,851,900.00	327,000.00
2105	Нормативт зардал	457,000.00	430,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	-	
210502	Хоол, хүнс	-	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	430,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,100,000.00	5,480,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	574,000.00
210602	Тавилга	-	
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	71,000.00
210604	Урсгал засвар	1,100,000.00	4,835,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,487,200.00	8,037,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,487,200.00	8,037,200.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	-	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,700,669.00	42,614,157.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	527,400.00	41,649,100.00

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	323,600.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	183,900.00	
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	398,630.00	837,550.00
210807	Газрын төлбөр	7,839.00	82,407.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	94,000.00	45,100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,812,780.00	14,161,851.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,412,780.00	13,477,951.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	400,000.00	683,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	137,358,731.00	25,120,833.41
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	45,331,600.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	45,331,600.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	91,957,200.00	15,523,200.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	43,897,200.00	
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	48,060,000.00	14,809,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	714,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	69,931.00	9,597,633.41
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	69,931.00	9,597,633.41
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	3,294,300.00	18,850,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	3,294,300.00	18,850,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	3,294,300.00	18,850,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	3,294,300.00	18,850,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	3,294,300.00	18,850,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(3,294,300.00)	(18,850,000.00)
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	**Үзүүлэлт**	**Засгийн газрын оруулсан капитал**	**Дахин үнэлгээний нөөц**	**Хуримтлагдсан дүн**	**Бусад**	**Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн**
C01	**2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	744,160,007.00	112,604,351.80	1,312,499,838.42		2,169,264,197.22
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					-
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**744,160,007.00**	**112,604,351.80**	**1,312,499,838.42**	-	2,169,264,197.22

C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					-
C07	Тайлант үеийн үр дүн			231,621,601.74		231,621,601.74
C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**744,160,007.00**	**112,604,351.80**	**1,544,121,440.16**	**-**	2,400,885,798.96
D01	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**744,160,007.00**	**112,604,351.80**	**1,544,121,440.16**	**-**	2,400,885,798.96
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					-
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**744,160,007.00**	**112,604,351.80**	**1,544,121,440.16**	**-**	2,400,885,798.96
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт					-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			52,535,187.54		52,535,187.54
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**744,160,007.00**	**112,604,351.80**	**1,596,656,627.70**	**-**	2,453,420,986.50

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	901,861,300.00	775,093,636.59
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	901,861,300.00	775,093,636.59
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	886,338,100.00	759,570,436.59
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	521,811,000.00	519,017,705.91
210101	Үндсэн цалин	370,516,000.00	359,438,134.56
210102	Нэмэгдэл	146,295,000.00	144,458,171.35
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал	5,000,000.00	15,121,400.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	65,538,900.00	65,167,763.68
210201	Тэтгэврийн даатгал	44,099,200.00	43,728,063.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,360,000.00	5,360,000.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,287,900.00	4,287,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,072,000.00	1,072,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,719,800.00	10,719,800.00

2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	36,939,000.00	36,939,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,379,000.00	1,379,000.00
210302	Түлш, халаалт	35,060,000.00	35,560,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	500,000.00	
210304	Байрны түрээс		
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	55,154,300.00	55,151,130.00
210401	Бичиг хэрэг	4,090,400.00	4,090,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	43,466,000.00	44,394,730.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,770,900.00	2,839,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,827,000.00	3,827,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	**Нормативт зардал**	430,000.00	430,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	430,000.00	430,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	6,935,000.00	6,930,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	714,000.00	714,000.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	71,000.00	71,000.00
210604	Урсгал засвар	6,150,000.00	6,145,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	8,037,400.00	8,037,200.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	8,037,400.00	8,037,200.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	178,578,500.00	55,014,157.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	177,484,200.00	54,049,100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	80,200.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	838,000.00	837,550.00
210807	Газрын төлбөр	131,000.00	82,407.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	45,100.00	45,100.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	12,914,000.00	12,883,480.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,200,000.00	12,199,580.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	714,000.00	683,900.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	15,523,200.00	15,523,200.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	15,523,200.00	15,523,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	14,809,200.00	14,809,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	714,000.00	714,000.00
13	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	901,861,300.00	775,093,636.59
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	901,861,300.00	775,093,636.59
132001	Орон нутгийн төсвөөс	901,861,300.00	775,093,636.59
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**		
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	1.00	1.00

610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	33.00	35.00
620001	Удирдах ажилтан	15.00	15.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9.00	7.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	4.00	8.00
620004	Гэрээт ажилтан	5.00	5.00
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**33.00**	**35.00**
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9.00	8.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6.00	8.00
650010	Гэрээт ажилтан	3.00	5.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	15.00	14.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**8,048,800.00**	**5,849,251.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**8,048,800.00**	**5,849,251.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	8,048,800.00	5,849,251.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	3,267,120.00	3,370,880.00
210401	Бичиг хэрэг		
210402	Тээвэр, шатахуун	3,217,120.00	3,370,880.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	50,000.00	
2107	**Томилолт, зочны зардал**	600,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	600,000.00	
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	4,181,680.00	2,478,371.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,181,680.00	2,478,371.00
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**-**	**29,970.00**
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		29,970.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	8,048,800.00	5,849,251.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	8,048,800.00	5,849,251.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,882,000.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,166,800.00	5,849,251.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газар нь төр, эдийн засаг, нийгмийн бодлогын удирдлагын үйл ажиллагаа эрхэлдэг чиг үүрэг хэрэгжүүлдэг байгууллага.

Тайлант онд иргэдийн оролцоонд тулгуурласан, иргэдэд ойр, уян хатан, идэвх санаачилгатай, үр дүнд чиглэсэн, төрийн захиргааны албан хаагчид төрийн үйлчилгээний ил тод байдлыг хангаж ажиллахад оршино гэсэн зорилт дэвшүүлэн ажиллажээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газар нь Монгол Улсын үндсэн хууль, Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай, Төрийн албаны тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна.

Улсын Их хурлаас 2023 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдөр Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан байна.

Сангийн сайдын 2023 оны 65 дугаар “Хөтөлбөр батлах тухай” тушаалаар аккруэл суурьт УСНББОУС-ыг нэвтрүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөрийг баталсан байна.

Аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас 2021, 2022 оны санхүүгийн баримтад шалгалт хийж зөрчил гараагүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт *үр нөлөөтэй* байна.

Дотоод аудит/аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах /дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах *шаардлагагүй* гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Байгууллагын даргын 2020 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн Б/08 тоот тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бодлогын баримт бичгийг мөрдөж ажилласан байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна. Байгууллагын хөтөлбөл зохих нягтлан бодох бүртгэлийг холбогдох заавар журмын дагуу хөтөлж, бараа материалын тайланг гаргаж, цалингийн цэсэд хавсаргах холбогдох тушаал, шийдвэр болон санхүүгийн анхан шатны баримтуудыг зохих журмаар бүрдүүлсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 2,104.8 сая төгрөгөөр буюу 126.8 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			0.00
Авлага			0.00
Бараа материал	102,740.00	120,131.50	17,391.50
Үндсэн хөрөнгө	2,249,438.30	2,293,309.40	43,871.10
Нөөцийн бараа	64,507.50	39,980.10	-24,527.40
Нийт хөрөнгө	**2,416,685.80**	**2,453,421.00**	**36,735.20**
Өр төлбөр			
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	2,416,685.80	2,453,421.00	36,735.20
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**2,416,685.80**	**2,453,421.00**	**36,735.20**

Мөнгөн хөрөнгө, авлагын данс үлдэгдэлгүй байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 120.1 сая төгрөг болж 17.4 сая төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 96.1 сая төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 1.7 сая төгрөгийн ЗДТГ-ын зочид буудлын өрөөнд зөөлөн эдлэл, тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх зорилгоор 40.0 сая төгрөгийн хорголжин, хивгийг үнэгүй хүлээн авч данс бүртгэлд тусгаж тайлант оны үйл ажиллагаанд 141.5 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулжээ.

Тус сумын Засаг даргын тамгын газрын даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн Б/38 тоот тушаал, Мэргэжлийн хяналтын газрын 2022 оны 10 дугаар сарын 22-ны

өдрийн 04-04-320/04 тоот улсын байцаагчийн дүгнэлт, байгууллагын эд хөрөнгө актлах, устгах ажлын хэсгийн 2023 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн дүгнэлтээр сумын нөөцөд байгаа 3.4 сая төгрөгийн задарсан, хөхөрсөн 75боодол өвс, 63 уут хивгийг акталж, данс бүртгэлээс хасч, устгасан байна. Мөн Засаг даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 30-ны өдрийн А/02 тоот захирамжаар сумын нөөцийн бараанаас өвөлжилт хүндэрсэн хөдөө багийн малчин иргэдэд 2021 оны орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр нөөцөд авсан тэжээлээс 53.6 сая төгрөгийн малын тэжээлийг нэг удаагийн буцалтгүй журмаар тараасан байна.

Үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 43.8 сая төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 18.8 сая төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын хөрөнгөөр бий болсон 34.2 сая төгрөгийн 7 дугаар багийн гүний худаг, аймаг болон сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр бий болсон 172.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэгүй хүлээн авч, 4 төрлийн 37.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн засвар хийгдсэнийг тайлан бүртгэлд тусгасан байна.

Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2023 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн 207 тоот хуралдааны тогтоолоор Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн дагуу тус байгууллагын данс бүртгэлд бүртгэлтэй 40.0 сая төгрөгийн өртөгтэй, 31.7 сая төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй Ланд 100 маркийн автомашиныг нээлттэй дуудлага худалдаагаар худалдах шийдвэр гаргаж данс бүртгэлээс хассан байна.

Тайлант оны үр дүнгээр Засгийн газрын хувь оролцоо данс 36.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 658.9 сая төгрөгөөр орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр, зарлагын нийт дүнг 658.9 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсвийн төслийг хянаж 87.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 746.4 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Батлагдсан төсвийг 155.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 901.0 сая төгрөгөөр тодотгосон байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл.

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны төсвийн хэлбэлзлийн тайлангаар зарцуулах төсөв нь 901.4 сая төгрөг байна.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 901.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс бүрдүүлэхээр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 775.1 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 775.1 сая төгрөг буюу 86.0 хувьтай байгаа нь 116.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авч, 9.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	491,494.8	488,239.1	3,255.7	99.3
2	Туслах үйл ажиллагааны зардал	212,443.3	212,362.5	80.8	100.0
3	Нийтлэг үйлчилгээ	15,523.2	15,523.2	-	100.0
4	Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	6,000.0	6,000.0	-	100.0
5	Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	175,892.7	52,968.8	122,923.9	30.1
	Нийт дүн	**901,354.0**	**775,093.6**	**126,260.4**	**86.0**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2023 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2023 онд батлагдсан төсвийн хүрээнд 96.1 сая төгрөгийн бараа материал, 18.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ж.Назгүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 03/11 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 866.7 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 13.0 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Гүйцэтгэх шатанд материаллаг байдлыг 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зарлагын 1,014.7 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 15.2 сая төгрөгөөр шинэчлэн тогтоов.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажилласан бөгөөд алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны мэдээллээс санхүүгийн тайлангийн аудитын программд орсон мэдээллийн хэрэгжилтийг шалгасан.

Шилэн дансанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын нийтдээ 795.6 сая төгрөгийн 12 мөнгөн гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 135.4 сая төгрөгийн 11 мөнгөн гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэрийн 113.0 сая төгрөгийн 23 мөнгөн гүйлгээг бүрэн мэдээлсэн байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100 хувьтай байна.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хийсэн аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй тул нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитаар эхний хагас жилийн баримтыг хүлээн авч түүвэр сорил хийсэн бөгөөд алдаа зөрчил илрээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1.6 сая төгрөгийн төлбөрийг нөхөн төлөх 1 төлбөрийн акт хүргүүлж 0.5 сая төгрөгийг баарагдуулсан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	1,621.8	1	565.0	35
Нийт дүн	**1**	**1,621.8**	**1**	**565.0**	**35**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах зүйл байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй, алдаа зөрчил илрээгүй болно.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөгдөөгүй.

5.3 Зөвлөмж

Аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс

Дэлүүн сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								